

Sivil Havacılık Uçucu Personel Periyodik Sağlık Muayenelerinde Malpraktis ve Germanwings Uçak Kazası Vakasının Özel Hukuk Açısından Tahlili

1.

Sivil ticari havayolu yolcu taşımacılığı şirketlerinin bağlı olduğu otoritelerden ; Dünya Uluslararası Sivil Havacılık Birliği (ICAO), EASA(European Aviation Safety Agency) (Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı), FAA(Federal Aviation Administration)(Federal Havacılık İdaresi), JAA(Joint Aviation Authorities) (Avrupa Havacılık İdaresi,Müşterek Havacılık Otoritesi,Birleşik Havacılık Otoriteleri) gibi, bağlı oldukları otorite/otoritelerin prosedürleri gereği, çalıştırmış oldukları uçucu personel kabin ve kokpit üyelerini,bu otoritelerce sınırları çizilmiş,belli sürelerde revize edilip yayınladıkları kurallar gereği,periyodik ve diğer sağlık kontrollerini sağlamak ve uçuşa uygunluğunu onaylatmakla yükümlüdürler.Ülkemizin de kurallarına uymakla yükümlü olduğu ICAO ,1985 tarihli pilot lisansı yönergesi (Bölüm 1, madde 2.4.4) pilot muayenelerinin havacılık tıbbi eğitimi almış doktorlar tarafından yapılacağı hükmü vardır.Yetki verilen havacılık hastanelerinin ‘Aeromedical Center’ niteliğinde donanımına sahip departmanları ve havacılık tıbbi eğitimi almış hekim (Autorised Medical Examiner) kadrolarının olması zorunludur.Havacılık tıp merkezleri ,sağlık kontrollerini yaptığı uçucu personellerin periyodik muayenelerini , hem bağlı oldukları dünya sivil havacılık otoritelerinin, hem de kendi ülkelerinin akredite kurumlarının kurallarına uygun şekilde yapmakla yükümlüdürler.

Belirlenmiş aralıklarla muayeneden geçen kabin ve kokpit çalışanlarının, görevlerini yapması ile ilgili nihai kararı ,yetkili havacılık tıbbi merkezlerince verilmektedir.Havacılık sektörü hata kabul etmeyen çok özel mesleki alandır. Global dünyada ticari havayollarının önemi de bu oranda tartışılmazdır. İşte bu noktada sivil ticari havayolu çalışanı uçucu personellerinin mesleki yetkinlikleri ve görevlerini icra etmelerinde sağlık açısından uygunluğu da, hem mensubu oldukları ülke, bağlı oldukları havayolu şirketi ,hem taşıdıkları her milletten dünya yolcu profili açısından, hataların tıbbi yönüyle ilintili olarak , hukuki boyutları da sektöre özel çok önemli sonuçlara gebe dir.Tıbbi açıdan ‘ pilot olarak...kabin memuru olarak görevini yapmasında engel yoktur’ ,’uçuşa elverişlidir’,’...şartları sağlayarak’,’...kısıtlı olarak uçuş görevini yapabilir’... gibi son derece önem taşıyan tıbbi kararların verildiği Yetkili Havacılık Tıbbi Merkezi ya da Yetkili Uçuş Tabipleri ,bağlı oldukları sivil havacılık otorite kurallarını harfiyyen uygulamakla, havacılık kuralları gereği zorunlu olduğu gibi,öte yandan ulusal ve uluslararası hukuki açıdan da yükümlüdürler.

İşte bu denli girift bir sektörde, EASA AME Class 1 Yetkili Uçuş Tabibi olarak , pilotun ,uçak mürettebatının ve tüm yolcuların hayatını kaybetmesi ile sonuçlanan ‘Germanwings uçak kazası ‘vakasının özel hukukumuzda Türk Borçlar Kanunu penceresinden tahlili ile konunun hukuki öneminine de vurgu yaparak altının çizilmesini hedeflemekteyim.

Dr.İlknur ÇELİK,MD

EASA Class 1 Aeromedikal Examinars

THY A.O Uçuş Hekimi

İstanbul Medeniyet Üniversitesi Tıp Hukuku Yüksek lisans Öğrencisi